

Natasha Gerson duikt op...

Op haar oude Fongers fietste Natasha Gerson de twintig kilometer van Hoogeveen naar Meppel, voor een actie tegen kinderarbeid. 'Terwijl wij vervuld van onze deugdelijkheid door het Drentse land peddelen, is in Pradesh Lakshmi nog dorstig bezig in het halfduister.'

foto's Wilja Jurg

Klein toeval. Toen ik twaalf werd, deze week eenentwintig jaar geleden, kreeg ik een nieuwe Fongers. Om na de Grote Vakantie mee naar de brugklas te gaan. De afstand van mijn huis tot school, de vermaledijde RSG in Meppel, was twintig kilometer. Die fietste ik 's ochtends in een uur en een kwartier, zeven uur weg, kwart over acht op school, al kwam ik vaak te laat.

Over de terugweg deed ik soms wel een uur of drie. Eenmaal thuisgekomen achtte ik mezelf te moe om veel aan mijn huiswerk te doen. Suburbanisatie, isothermen. Klote Koeleman moest zo nodig weer een SO op het programma zetten! Mijn vader klaagde erover dat ik meestal ook te belabberd was om de Fongers onder het afdak te zetten, maar die, eenmaal door het tuinhok, tegen de muur kwakte alvorens in een diepe stoel neer te zijgen. Als ik verder thuis nog iets moest doen, bijvoorbeeld mijn gymkleden in de wasmachine stoppen (Gym! Fietste ik niet al veertig kilometer per dag?) of afwassen, dan zeurde ik dat ik wel een soort slaaf leek, dat het gewoonweg *kinderarbeid* was, het hele gedoe. *Mijn hele jeugd werd zo nog verpest. De mooiste jaren van mijn leven!* Gelukkig hield ik nog een beetje energie over om naar het jongeren centrum te gaan om te leren zoenen, zeefdrukken en basgitaar spelen. Een gewoon, niet eens al te interessant, Hollands jeugdverhaal.

In 2002 is het verzoek van de Landelijke India Werkgroep-Schone Kleren Campagne (LIW) om mee te doen aan een achtenveertiguurs estafette om (in het kader van de WK) te helpen de aandacht te vestigen op de kinderen die, we weten het allemaal, tegen een belabberde vergoeding, onder afschuwelijke omstandigheden hun jeugd, en de kans op educatie mislopen omdat ze bijvoorbeeld voetballen of trainingspakken moeten naaien. Wat is nu het toeval?

De etappe die Wilja en mij gevraagd wordt te fietsen, is twintig kilometer, van Hoogeveen

naar Meppel. Fietsfabriek Fongers bestaat helaas niet meer. Vermoedelijk ten onder gegaan aan Nederlandse looneisen en atv-dagen, hoe dan ook, Fongers-fietsen waren duidelijk door gelukkige gezonde arbeiders gemaakt en van uitzonderlijke kwaliteit. Want op die Fongers – die ik van mijn ouders gelukkig niet mee had mogen nemen naar Amsterdam – fiets ik nog steeds en die is het minst veranderd van allemaal. Alleen de versnelling is kapot. Mijn vriend zet hem tegenwoordig onder het afdak.

Op de Fongers dus, als vanouds twintig kilometer en het is eigenlijk een afstandje van niks, maar in een uur en een kwartier lukt het mij, rokende dertiger, niet meer. Wilja, niet-rokend en op een geleende mountainbike met honderdtachtig versnellingen, maant mij steeds over haar schouder tot opschieten. Bij de Wereldwinkel in Meppel wacht de volgende ploeg, en die moet helemaal naar Zwartsluis in het donker. Zeg, hou eens effe op, kat ik tegen haar. Je lijkt Imca wel! Met Imca moest ik vroeger naar school fietsen. Even voorbij IJhorst verdween ze altijd in een spurt. Imca kwam altijd op tijd, ruim op tijd, zodat ze nog een kwartiertje op school had om mij belachelijk te maken. Jeugdtraumatajes. Wilja is beledigd door de vergelijking, en moppert nog na (Imca had stalbenen, Imca is nu getrouwd met een varkenshandelaar), maar gaat wel langzamer fietsen. Ik riep dan wel van alles over kinderarbeid, en verprutste die school, maar de kans heb ik wel gehad. Die kans was vanzelfsprekend.

Twaalf zijn is brugklas, nieuwe fiets, boekentas. En dan word je eenentwintig jaar later gevraagd om die twintig kilometer nog eens te fietsen en je eerste gedachte is: hoe kom ik hier onder uit, want ik ben te moe, ik heb al zo hard gewerkt. Hard gewerkt is dan een beetje hebben zitten leuteren met mensen die je interessant vindt, dat allemaal opgeschreven, in een goed verlichte ruimte met een blokje kaas erbij. Hard gewerkt is een plan ingediend voor een film die je wilt maken, een film die internationaal als lowbudget te boek zal staan, maar toch nog zo'n klap geld kost dat een Indiaas dorp er moeiteloos een generatie mee zou kunnen doorkomen. Hoe kom ik hier onder uit, dacht

'In het Sportjournaal zeg je dan laatdunkend dat zo'n kinderarbeidbal veel beter rolt'

ik, want het zou maar hypocriet zijn om aan die estafette mee te doen. Als ik op de markt een trainingsbroek van tien euro vind, zoiets als wat ik nu aanheb, vraag ik me liever ook niet af of de zomen door te kleine handjes door de machine zijn gehaald.

Wat heeft Lakshmi in de Pradesh eraan of wij ons wel of niet melden bij de Wereldwinkel in de Grote Kerkstraat om na een kopje Fair-Trade-sterrenmix de estafetterol over te nemen van de Assense afdeling van de FNV? En die FNV, trouwens, die is ook niet helemaal fris, was het niet net in het nieuws dat die zelf over-

Natasha Gerson in actie tegen kinderarbeid en 'het grote LPF-denken'. 'Laten we wel wezen, zegt men, als ze niet in de fabriek werken, worden ze door hun pa wel aan een bordje verkocht'

fietsend naar Meppel

al maar in allerlei rotzooi beleggen om hier hun stakingskassen voor volgeschrokke cao'ers te kunnen spekken. Nee, nee.

Wilja ging een paar jaar geleden naar Pakistan om foto's van, onder andere, kinderarbeid te maken en kwam in een soort demonstratie tegen toeristenbelasting terecht, waarbij zij en haar reisgenote volledig in elkaar werden geslagen. De foto's waren wel gelukt. 'Ik heb al gegeven,' was haar eerste reactie op het verzoek van de LIW.

'Ik schrijf morgen wel een mailtje dat we geen tijd hebben,' zei ik.

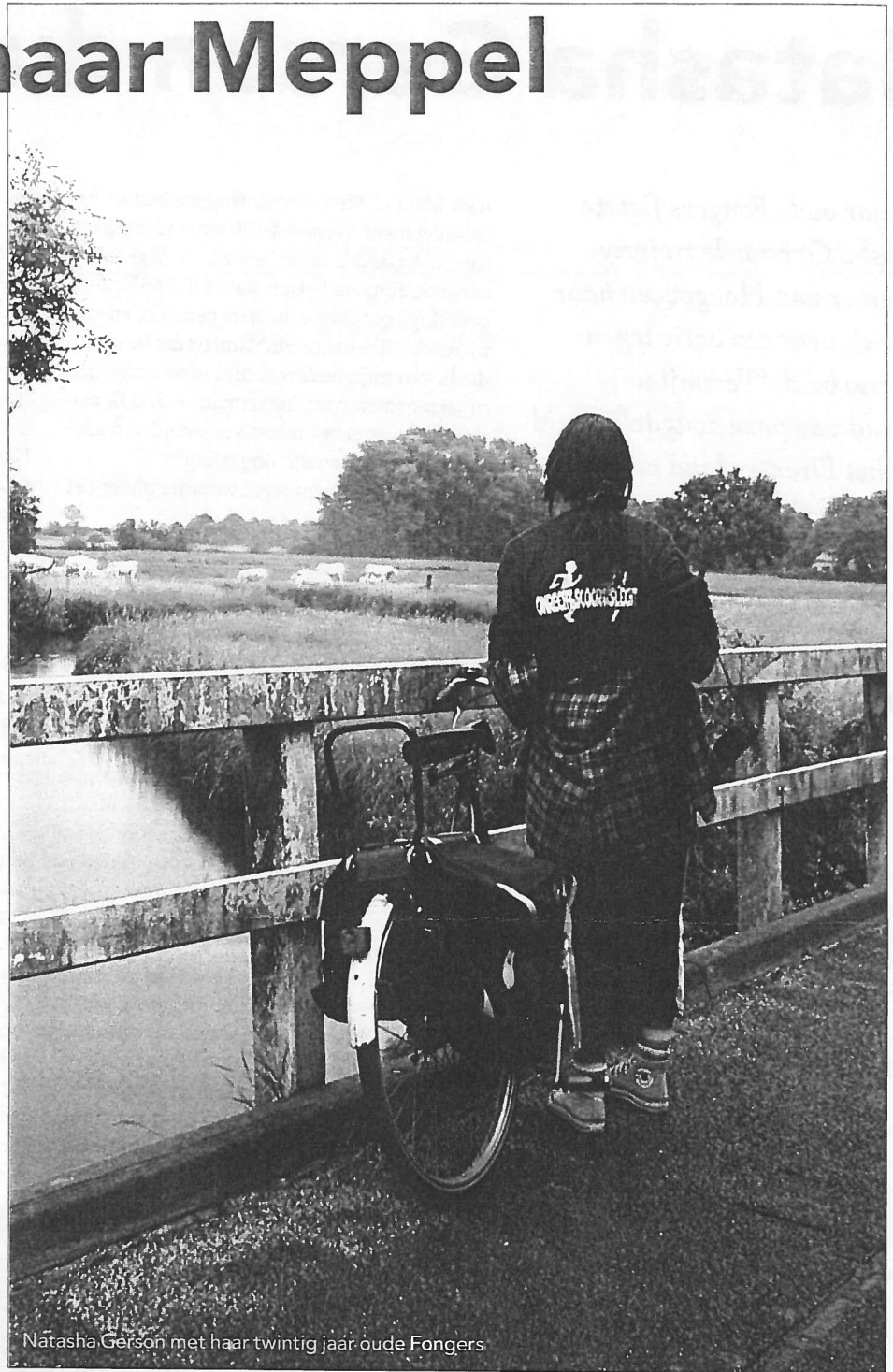
's Avonds de kop van Blatter op tv, glimmend van corrupte overwinning.

Omkransd door spotjes. Weer die sudden death van die afgrijselijke tuinkabouters, voor Coca-Cola, en meer in dezelfde lijn, Nederland mag niet meedoen, volgende keer beter, De Boers Knorriyaki, de barbecue van Van Gaal, enzovoort enzovoort. En dit alles afgewisseld met waarschuwingen voor het grootste probleem dat onze natie schijnt te bedreigen, waar wij toch echt minstens vijf keer per avond aan herinnerd schijnen te moeten worden: schimmelnagels! Zaken van Belang. (Over die schimmelnagels: waar komt dit spotje vandaan? Het is geen reclame voor een zalf of product. Is het een waarschuwing van overheidswege? Het spotje eindigt met de aanbeveling bij het vermoeden van schimmelnagels naar de dokter te gaan. Uw dokter weet of het schimmelnagels zijn! Getuige het spotje haalt dan de dokter zijn schouders op: tja, inderdaad, schimmelnagels. Soit. Wat moet hij anders?)

Fongers-fietsen waren door gelukkige gezonde arbeiders gemaakt'

Trots op een ver buitenland waar ze zo van Hid-dink houden, die Koreanen hebben smaak, is het ineens, ook al is die liefde onderdeel van een misselijke dwangmaatschappij waar ze ook nog eens honden opvreten. De Schone Kleren Campagne laten we aan de Ikon-achtigen over, dat van die voetballen, dat *weten we nou wel*. Een stelletje ID-banen die van Uddelstaart naar Koekenbier skeeleren in zo'n belerend T-shirt, daar *zit toch niemand op te wachten*.

Als je het er al over hebt, zoals in het Sportjournaal, dan doe je dat natuurlijk *laatdunkend*. Dat zo'n kinderarbeidbal een stuk beter rolt, zoiets. Sport verbroedert? Niet in de tijd van het Grote LPF-denken. Want laten we wel wezen, zegt men tegen elkaar, als ze niet in de fabriek werken, worden ze door hun pa wel aan een

Natasha Gerson met haar twintig jaar oude Fongers

bordeel verkocht, en dat willen we toch niet op ons geweten hebben? Gnignigni. Bordeel. Gnignigni. Wat een rebellen zijn het toch. Afgesloten door de aanbeveling van Nike: just do it. Okay, dat was het. *We will*.

We did. Terwijl wij, vervuld van onze deugdelijkheid door het Drentse land peddelen, na tien minuten al lurkend aan de Energy-drink – aan ons heeft het niet gelegen – is in Pradesh Lakshmi nog dorstig bezig in het halfduister. Onbetaald overwerk, er zijn grote bestellingen binnengekomen, al die ouders die hun oogappel zo'n echte Fifa-bal gunnen. Haar vingers kloppen van een bloedvergiftiging, toen ze haar verprikte vingers niet mocht verbinden.

Had ze maar een Fongers. Had ze maar een boekentas. Kon ze maar naar die vermaledijde RSG om door Alfons Koeleman overhoord te worden over suburbanisatie. En dat we dat bedenken, terwijl de Reest glinstert in de avondzon, maakt ons tot belachelijke naïevelingen. Want als ze die Fongers had, en die boekentas, en ze ging naar de RSG, dan was ze slechts een van die economische vluchtelingen die door Bruin niet meer getrokken kunnen worden omdat we een JSF te betalen hebben en de mensen zenuwachtig worden van al die bruine gezichten in de winkelstraat. Dan zou ze moeten worden uitgezet, zoals de andere ama's, afgelopen week. Herben-air. Binnenkort weer op televisie, tussen de schimmelnagels en Adidas door: wie is de mol?

LN